

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 13.5.2015
COM(2015) 276 final

Priporočilo

PRIPOROČILO SVETA

**v zvezi z nacionalnim programom reform Švedske za leto 2015
in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Švedske za leto 2015**

Priporočilo

PRIPOROČILO SVETA

v zvezi z nacionalnim programom reform Švedske za leto 2015

in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Švedske za leto 2015

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije, zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik¹, zlasti člena 9(2) Uredbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij², zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije³,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta⁴,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast *Evropa 2020*, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik. Strategija se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje za povečanje potenciala Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.
- (2) Svet je na predlog Komisije 13. julija 2010 sprejel priporočilo o širših smernicah ekonomskih politik držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic. Skupaj tvorita „integrirane smernice“ in države članice so bile pozvane, naj jih upoštevajo v nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.

¹ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

² UL L 306, 23.11.2011, str. 25.

³ COM(2015) 276.

⁴ P8_TA(2015)0067, P8_TA(2015)0068, P8_TA(2015)0069.

- (3) Svet je 8. julija 2014 sprejel priporočilo v zvezi z nacionalnim programom reform Švedske za leto 2014 in dal mnenje o posodobljenem konvergenčnem programu Švedske za leto 2014.
- (4) Komisija je 28. novembra 2014 sprejela letni pregled rasti⁵, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2015. Komisija je isti dan na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela poročilo o mehanizmu opozarjanja⁶, v katerem je Švedsko opredelila kot eno od držav članic, za katere je treba opraviti poglobljeni pregled.
- (5) Evropski svet je 18. decembra 2014 potrdil prednostne naloge za spodbujanje naložb, pospeševanje strukturnih reform ter prizadevanje za odgovorno in rasti prijazno konsolidacijo javnih financ.
- (6) Komisija je 26. februarja 2015 objavila poročilo o državi za Švedsko za leto 2015⁷. V njem je bil ocenjen napredek Švedske pri izvajanju priporočil za posamezne države, sprejetih 8. julija 2014. Poročilo o državi vsebuje tudi rezultate poglobljenega pregleda v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011. Na podlagi opravljene analize Komisija ugotavlja, da na Švedskem obstajajo makroekonomska neravnotežja, zaradi katerih so potrebni ukrepi politike in spremljanje. Zlasti ostaja zelo visoka in se še vedno povečuje zadolženost gospodinjstev zaradi rastočih cen nepremičnin, vztrajno nizkih obrestnih mer, visokih davčnih spodbud in omejene ponudbe nepremičnin. Še naprej je treba pozorno spremljati makroekonomska gibanja, povezana z zasebnim dolgom.
- (7) Švedska je 23. aprila 2015 predložila nacionalni program reform za leto 2015, 24. aprila 2015 pa še svoj konvergenčni program za leto 2015. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.
- (8) Za Švedsko trenutno velja preventivni del Pakta za stabilnost in rast. V konvergenčnem programu za leto 2015 vlada načrtuje, da se bo nominalni primanjkljaj postopno izboljševal, in sicer na 1,4 % BDP v letu 2015, in se v letu 2018 izravnal, srednjeročni cilj (strukturni primanjkljaj v višini 1 % BDP) pa naj bi bil izpolnjen v celotnem obdobju programa. Pričakuje se, da bo delež javnega dolga najvišji v letu 2015, ko naj bi dosegel 44,2 % BDP, nato pa naj bi postopno upadel in leta 2018 znašal 40,0 % BDP. Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo te proračunske napovedi, je verjeten. Vendar bo treba opredeliti ukrepe za podporo načrtovanim ciljem glede primanjkljaja od leta 2016. Na podlagi pomladanske napovedi Komisije iz leta 2015 se predvideva, da bo strukturni saldo leta 2015 usklajen s srednjeročnim ciljem v višini –1 % in se leta 2016 zmanjšal na –0,9 % BDP. Svet na podlagi ocene konvergenčnega programa in ob upoštevanju pomladanske napovedi Komisije iz leta 2015 pričakuje, da bo Švedska izpolnjevala določbe Pakta za stabilnost in rast.
- (9) Za razliko od številnih drugih držav članic se cene nepremičnin na Švedskem niso bistveno spreminjale in od sredine leta 2013 ponovno močno naraščajo. Poglobljeni pregled, ki ga je izvedla Komisija, kaže, da se cene nepremičnin na Švedskem zdijo višje od njihovih osnovnih vrednosti. Deloma gre razloge pripisati ugodnim osnovnim pogojem, kot so višji razpoložljivi dohodek, nizke obrestne mere in dober demografski razvoj. Vendar so v poročilu o državi opredeljeni vzroki za naraščanje

⁵ COM(2014) 902.

⁶ COM(2014) 904.

⁷ SWD(2015) 46 final.

cen nepremičnin, in sicer tako na strani povpraševanja kot ponudbe. Na strani povpraševanja so bile še posebej ugodne kreditne spodbude. Poleg tega švedski davčni sistem, ki zagotavlja ene največjih davčnih spodbud za lastništvo nepremičnin v Uniji, načeloma spodbuja zviševanje cen nepremičnin. Posledično se je zato povečala zadolženost gospodinjstev na Švedskem, ki je že velika in se povečuje hitreje kot drugod po EU. Čeprav so skupna sredstva gospodinjstev velika in so se razpoložljivi dohodki v zadnjih letih povečevali, je sektor gospodinjstev ranljivejši kot prej, visoka raven zadolženosti gospodinjstev pa pomeni tveganje za makroekonomsko stabilnost. Učinke davčnih spodbud za zadolževanje pri obdavčitvi dohodkov fizičnih oseb je treba obravnavati s postopnim omejevanjem davčnih olajšav za plačila obresti na hipotekarne kredite ali povečanjem periodičnih davkov na nepremičnine. Poleg tega so potrebna prizadevanja za hitrejše odplačevanje hipotekarnih kreditov, da se zmanjša rast zadolženosti gospodinjstev.

- (10) Na strani ponudbe povzroča pomanjkanje nepremičnin in prispeva k povečevanju cen strukturalna neučinkovitost. Te ovire omejujejo mobilnost delovne sile in ustvarjajo socialne izzive za ranljive skupine. Ponudbo ovirata neučinkovita uporaba obstoječih nepremičnin in strukturalno pomanjkanje naložb v nove gradnje. Zlasti je treba okrepiti spodbude za občine, da bodo aktivno spodbujale gradbene naložbe in obravnavale stanovanjske potrebe ranljivih skupin. Treba je spodbujati konkurenco v gradbenem sektorju in zagotoviti popolnoma pregledne postopke javnega naročanja. Postopki načrtovanja in pritožbeni postopki so dolgotrajni in zapleteni, zato jih je treba racionalizirati. Togost najemniškega trga, ki svoje vloge zmanjševanja pritiskov na cene nepremičnin oziroma podpiranja potreb po mobilnost ne opravlja, je predvsem posledica visoke stopnje nadzora nad najemninami. Togost najemniškega trga bi bilo treba obravnavati s postopno reformo sistema določanja višine najemnin. To bi moralo omogočiti bolj raznolike stopnje najemnin, kar bi lahko vodilo do učinkovitejše uporabe obstoječih nepremičnin, in več pogodbene svobode med posameznimi najemniki in najemodajalci.
- (11) Vlada si prizadeva za izboljšanje šolskih rezultatov, ki po opaznem poslabšanju v zadnjem desetletju prispevajo k razmeroma visoki brezposelnosti mladih. Vlada sprejema tudi ukrepe za lažji prehod nizko izobraženih mladih in posameznikov s priseljenkim poreklom iz izobraževanja na trg dela ter izboljšanje njihovega vključevanja na trg dela. Napredek na tem področju bo treba spremljati.
- (12) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla obsežno analizo švedske ekonomske politike in jo objavila v poročilu o državi za leto 2015. Prav tako je ocenila konvergenčni program in nacionalni program reform ter ukrepanje po priporočilih, ki jih je Švedska prejela v prejšnjih letih. Glede na to, da je treba okrepiti splošno ekonomsko upravljanje Evropske unije z vključitvijo prispevka na ravni EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena teh programov za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko na Švedskem, ampak tudi njihovo skladnost s pravili in smernicami EU. Priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilu iz točke 1 spodaj.
- (13) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil program Švedske za stabilnost in meni⁸, da Švedska izpolnjuje določbe Pakta za stabilnost in rast.
- (14) Svet je ob upoštevanju poglobljenega pregleda, ki ga je opravila Komisija, in te ocene preučil nacionalni program reform in konvergenčni program. Njegova

⁸ V skladu s členom 5(2) Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97.

priporočila v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 so izražena v priporočilu iz točke 1 spodaj –

PRIPOROČA, da Švedska v obdobju 2015–2016 ukrepa, tako da:

1. Obravnava povečanje zadolženosti gospodinjstev s prilagoditvijo davčnih spodbud, zlasti s postopnim omejevanjem davčnih olajšav za plačila obresti na hipotekarne kredite ali povečanjem periodičnih davkov na nepremičnine ter s hitrejšim odplačevanjem hipotekarnih kreditov. Zmanjša strukturno pomanjkanje ponudbe nepremičnin, spodbuja konkurenco v gradbenem sektorju, racionalizira postopke za načrtovanje in pritožbene postopke v gradbeništvu ter pregleda sistem določanja višine najemnin, da se omogoči bolj tržno naravnana višina najemnin.

V Bruslju,

Za Svet
Predsednik